

Sanering Wet Geluidhinder

Wibo Soede

Bureau Sanering Verkeerslawaa

Sanering Wet Geluidhinder

- **Stand van zaken**
- **Nieuw in de Subsidieregeling**
- **Uitdagingen**
- **Toekomstige ontwikkelingen**

LANDELIJKE GELUIDSNORMEN

Te veel geluid bij nieuwbouwhuis

Nieuwbouwwoningen komen steeds vaker op plekken waar geluidsnormen worden overschreden. Reden is het woningtekort.

Door onze redacteur
Karlijn Kuipers

AMSTERDAM. Gemeenten laten sinds 2018 duizenden woningen ontwikkelen in gebieden waar de landelijke geluidsnormen worden overschreden. De enorme druk om te bouwen - er zijn 900.000 nieuwe woningen tot 2030 nodig - zorgt ervoor dat gemeenten naarstig op zoek moeten naar nieuwe bouwlocaties.

Maar geschikte bouwgrond is er amper. Daarom wijken gemeenten uit gebieden waar de geluidsoverlast hoger is dan wettelijk toegestaan. „De grenzen worden opgezocht en opgerekt”, zegt Fred Woudenberg, hoofd leefomgeving bij de GGD Amsterdam en voormalig lid van de Gezondheidsraad.

Om woningbouw toch mogelijk te maken, grijpen gemeenten naar een interimwet. Met de zogenaamde ‘interimwet stad- en milieubedatering’ kunnen gemeenten geluidsoverlast toestaan boven de wettelijke gren-

zen. Met de wet, oorspronkelijk bedoeld om de schaarse ruimte in de stad efficiënter te gebruiken, kunnen gemeenten onbeperkt extra geluidsoverlast toestaan boven de wettelijke grenswaarden.

Sinds de invoering in 2006 werd de interimwet één of hooguit twee keer per jaar toegepast. Maar in 2021 werd de wet al zes keer gebruikt, voor ruim 5.700 woningen, en dit jaar besloten gemeenten eveneens al voor zes nieuwbouwprojecten van de geluidsnormen te willen afwijken, voor ruim 1.400 woningen.

Crisis- en Herstelwet

Gemeenten gebruiken naast de interimwet ook de Crisis- en Herstelwet, die na de economische crisis van 2008 werd ingevoerd om de woningbouw op gang te brengen. Die crisiswet wordt benut om geluidsnormen voor een periode van tien jaar op te rekken. De gemeente Delft gebruikte de wet bijvoorbeeld dit jaar om voor het bouwproject Schieoevers Noord,

met 6.500 woningen, meer geluidsoverlast toe te staan.

„Alle makkelijke plekjes zijn jaren geleden al uitgegeven”, zegt Matthijs van der Meulen van adviesbureau RHO, dat veel gemeenten bijstaat. „Voor grote bouwprojecten zijn bijna alleen nog milieubelaste locaties over.”

53 decibel

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) adviseert woningen niet bloot te stellen aan meer dan 53 decibel weggekluid. Op dit niveau ervaart een op de tien mensen ernstige hinder, daarboven ontstaat substantiële gezondheidsschade. In Nederland ligt de maximale grens op 63 decibel. Sinds 2012 mag daar nog eens tot 5 decibel extra bovenop, omdat verwacht wordt dat herrie van verkeer in de toekomst zal afnemen.

Gemeenten mogen daar op vooruit lopen en tijdelijk extra geluidsoverlast toestaan. Maar het verkeersgeluid neemt helemaal niet af, blijkt uit

cijfers van het RIVM: motoren worden weliswaar stiller, maar tegelijkertijd rijden er meer en zwaardere auto's, waardoor de overlast juist toeneemt. Is de geluidsoverlast na deze aftrek nog te groot, dan grijpen gemeenten naar de interimwet of de Crisis- en Herstelwet.

Alle makkelijke plekjes zijn jaren geleden al uitgegeven

Matthijs van der Meulen adviseur

In de Omgevingswet, die na jaren vertraging mogelijk op 1 januari 2023 wordt ingevoerd, gaat de wettelijke grens omhoog naar 70 decibel. Ook worden de tijdelijke interimwet en Crisis- en Herstelwet permanent gemaakt. En gemeenten krijgen nog meer ruimte om van milieunormen af te wijken: zij mogen besluiten om gezondheid minder zwaar te laten we-

gen dan andere belangen zoals werkgelegenheid. Dit leidt tot „een bijzondere en ongelijke bescherming van burgers”, schrijft de koepelorganisatie van GGD's als reactie op de nieuwe regels.

Tot 2012 moesten provincies en de milieu-inspectie toestemming geven als gemeenten wilden afwijken van landelijke milieunormen. Dat is sindsdien niet meer verplicht. „Bij ruimtelijke ordening heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport geen toezichtstaak meer”, schrijft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in reactie op vragen van NRC.

Gemeenten mogen sindsdien dus eigenhandig besluiten om van milieunormen af te wijken. Zo is de gemeente Amsterdam van plan de interimwet te gaan gebruiken voor Haven Stad, een nieuwbouwproject met tot 70.000 woningen, ingeklemd tussen industrieterreinen en de A10.

[+] Niet slapen op zolder pagina 6-7

WONINGBOUW

Op zolder mag je niet slapen - te veel herrie

Gemeenten bouwen duizenden woningen op plekken waar landelijke geluidsnormen worden overschreden. Slecht voor de gezondheid, maar de druk om te bouwen is groot.

Tekst: Karlijn Kuijpers Foto's: Walter Herfst

Woningbouw met veel geluidsoverlast. Linksboven en linksvoor: Park Vliedaren in Vlaardingen. Rechts: Graaubuit in Delft.

Hierboven staat dikke isolatieplaten tegen de gewel van een nieuwbouwwoning in Delft. Bij een woning wordt altijd een kraan dakpannen op de hoeken draagbalken. Ingevoerd jaar moet hier de Graaubuit worden opgeleverd, een nieuwbouwwijk met 104 ruime woningen. De buiten zijn ontworpen in jaren twintig, krijgen ruime tuinen en een grote zolderverdieping met flinke ramen en een dakkapel. Maar daar, op zolder, mogen de nieuwe bewoners niet slapen. In hun koepels staat dat het verboden is die verdieping als slaapkamer te gebruiken.

Die komt door de A1. Die hoedweg loopt op geen honderd meter achter de wijk langs. De geluidsoverlast van het langzaamende verkeer op de twee keer driemaal zo erg, dat het de werkhilje normen overschrijft. De isolatie van het dak is niet goed genoeg om de herrie buiten te houden, en ook is er meer overlast vanwege de hoogte van de verdieping. Terwijl de projectontwikkelaar in een folder schrijft dat het hier straks 'niet erg groen woonerf' is, hoor je in de wijk het voortdurende gerook van motoren.

Gemeenten ontwikkelen buitenside woningen in gebieden waar de landelijke geluidsnormen worden overschreden. De normale druk om te bouwen is 900.000 duizend tot 2030 - zegt er voor dat gemeenten maar op zo'n groot moeten naar 500.000 bewoners. Maar geschikte bouwgrond is er armen. Gemeenten wijken vanwege schaarse uit naar oude industriegebieden of stroopies land naast een snelweg of spoorbaan.

Om dat mogelijk te maken, maken gemeenten juridische bolken: groepen: boekhoudkundig de geluidsoverlast naar beneden redeneren, uitsondering op uitsondering stagen, een verbot in het koopcontract op zolder te slapen, of ramsen die niet open kunnen. De wet biedt drie ramsen, maar 'de grenzen worden opgezocht en opgevoerd', zegt Fred Woudenberg, hoofd leefomgeving bij de GGD Amsterdam en voormalig lid van de Gezondheidsraad. Woudenberg is hoofdredacteur van het tijdschrift Geluid, was bestuurslid van de Nederlandse Stichting Geluidshinder, en heeft veertig jaar geluidshinder in 'n hoofd zitten.

Over dit artikel

Voor dit onderzoek zijn nieuwbouwwoningen geïdentificeerd waar waar bij de maximale belasting toestaan boven de maximale grenswaarde uit de Wet geluidshinder.

Dertig bestemmingsplannen waarin gemeenten een geluidsoverlast toestaan, zijn daarvoor op een rij gezet. Gemeenten kunnen deze wettelijk getrouwen af of wijken van de maximale geluidsnormen.

Woningbouw in Delft zit de gemeente - geen rijk - te spelen in verband om op zolder te slapen. Dit is een overeenkomst tussen ontwikkelaar en de toekomstige bewoners' Ruud Kelder, een stedenbouwkundige die sinds 2019 in de Delft zit te werken voor de A1 wonen, vindt dat het erg makkelijk. 'Je hebt geen keur', zegt hij. 'Dit is bijna de enige plek in Delft waar je een nieuw-

Een deel van de huizen heeft een prachtig uitzicht richting de Polderbaan

Tekst van de projectontwikkelaar

Amerfoort is van plan om ruim achthonderd woningen te bouwen op naast een NS-werkplaats en rangterrein. In de gemeente Haarlemmeer kunnen achthonderd nieuwe woningen met de herrie van Schiphol en naast een drukke N-weg. Een deel van de appartementen heeft een prachtig uitzicht richting de Polderbaan', schrijft de projectontwikkelaar. Maar de bewoners krijgen het wel te stellen met zo'n 50 decibel van de zijde Polderbaan en nog eens ruim 60 decibel van de naburige Rijksweg. Bijlt uit het alderhoofd onderzoek. Zilver geluidsnormen verlopen volgens het RIVM en de Wereldgezondheidsorganisatie de kans op ernstige slaapproblemen, stress, hoge bloeddruk en hartkwalen.

Aan de Nieuwe Maas in Vlaardingen komt een wijk met ruim achthonderd woningen pal tegenover industrieterrein Pernis. Op het nu nog braakliggende terrein hoort je het constante gerons van de industrie die de wijk aan drie zijden omsingelt. Zeehaven wijk wordt niet als afkomstig van de Vopak-terminaal even verdoep. 'De toekomstige bewoners zullen zich bewust moeten zijn van de beperkingen van het gebied', staat in een folder van de projectontwikkelaar.

Ook Amsterdam is van plan de verantwoordelijkheid voor een goede leefomgeving bij toekomstige bewoners te leggen. De nieuwbouwwijk Havenstad wordt de geluidsoverlast zo laag mogelijk gemaakt om te voldoen aan het koopcontract te laten verklaren dat zij niet vastvoeren voor een woning met geluidsoverlast. De gemeenten zeggen dat zij een 'aangrijvende belangzwaarting' maken, maar dat zo klein zit. Het overlast de geluidsoverlast op een plekken te hoog is. Ze proberen de overlast te compenseren met bijvoorbeeld stille kunstmaten of goed isolerende muren te laten aanleggen. De gemeenten Amsterdam proberen wettelijk te wijken om geluidsoverlast terug te dringen, maar heeft daarvoor wel stem van het Rijk nodig, zegt een wettvoerder.

Woningbouw in Delft zit de gemeente - geen rijk - te spelen in verband om op zolder te slapen. Dit is een overeenkomst tussen ontwikkelaar en de toekomstige bewoners' Ruud Kelder, een stedenbouwkundige die sinds 2019 in de Delft zit te werken voor de A1 wonen, vindt dat het erg makkelijk. 'Je hebt geen keur', zegt hij. 'Dit is bijna de enige plek in Delft waar je een nieuw-

boeiws kan kopen.' Zijn buurvrouw, die met haar twee kinderen buitenloopt, zegt zelfs te willen verhuizen vanwege de herrie. 'Je heb er last van, ik ga niet graag in de tuin zitten. Je gaat er vanuit dat de overlast in wel goed zal bewaaren tegen overlast, maar dat is niet zo.'

Gezondheidslog het af tegen de lage druk woningen te bouwen, zegt Fred Woudenberg. 'Geluid is een van de weinige milieuproblemen die de afgelopen jaren niet minder zijn geworden. In tegenstelling tot luchtvervuiling of stank is geluid met technische maatregelen niet terug te dringen. De druk om nieuwe woningen te bouwen is zo groot, dat veel geluidsoverlast bij gemeenten enkel zijn ingehouden om de grenzen op te zoeken.'

De laatste jaren werd dankzij nieuw wetenschappelijk onderzoek duidelijk dat mensen zwaar moeten van herrie dan eerder gedacht. Geluidsoverlast leidt onder meer tot ernstige slaapproblemen, stress en hartproblemen. De Wereldgezondheidsorganisatie en het RIVM adviseerden in respectievelijk 2018 en 2019 de normen daarom naar beneden bij te stellen.

NEDERLANDERS MET ANDERE AFKOMST

Vertrouwen in Nederlandse overheid is laag

Dat geldt vooral voor Nederlanders met een Surinaamse en Caribische achtergrond. Zij ervaren ook het meest discriminatie.

Door onze redacteur

Sheila Kamerman

Weinig gastvrij

Het rijk op de toelatingseisen-garantien die Nederland een weinig gastvrij land vinden voor mensen met een migratieachtergrond. Nederlanders zonder migratieachtergrond en vluchtelingen met een Iraanse of Somaliëse achtergrond die relatief kort in Nederland wonen, vinden Nederlanders alomstig als gastvrij voor vinden. Ook migranten met een Poolse achtergrond vinden Nederland relatief vaak gastvrij.

Somalische en Iraanse Nederlanders hebben wel (veel) vertrouwen

Nederlanders met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse of Caribische achtergrond hebben niet veel vertrouwen in de overheid en voelen zich vaak gediscrimineerd vanwege hun afkomst. Dat blijkt uit het rapport Gevoelgd maar niet thuis van het Sociaal en Cultureel Planbureau dat dinsdag verscheet. Vluchtelingen alomstig als gastvrij voor vinden. Ook migranten met een Poolse achtergrond vinden Nederland relatief vaak gastvrij.

Nederlanders met een Surinaamse en Caribische achtergrond ervaren het meest discriminatie en voelen zich het minst vertegenwoordigd door de politiek. Ze zijn het meest positievelijk over de mogelijkheid dat ze zich echt onderdeel zullen voelen van Nederland. Ook onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders zijn die gevoelens sterk.

'Het lijkt erop dat hoe sterker men gevoerd is, des te groter hun onbetrouwen en gevoel van uitsluiting is', staat in het rapport. Dit is een bekend verschijnsel en lenen van als de inste-gatparadox, zegt hoofdonderzoeker Jaco Dagevos. 'Wie zien het vooral bij tweedegeneratie migranten. Niet als je het gevoel hebt dat je echt op alle vlakken meedoet, is ingelouden worden extra prijzig. We wren wel verlat dat het zo sterk geldt voor Surinaamse en Caribisch-Nederlandse achtergrond. In ons sterke gevoelens van uitsluiting vooral bij moslimgevoelen verschaffen.'

Somalische en Iraanse Nederlanders hebben veel vertrouwen in de Nederlandse regering, al moment dat onder de tweede generatie wel af. 'Zij hebben het regime van het land te zijn ontvucht als vlucht', zegt Dagevos.

Nederlanders met een Surinaamse en Caribische achtergrond ervaren het meest discriminatie en voelen zich het minst vertegenwoordigd door de politiek. Ze zijn het meest positievelijk over de mogelijkheid dat ze zich echt onderdeel zullen voelen van Nederland. Ook onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders zijn die gevoelens sterk.

Generatie-effect op het vertrouwen in het kabinet

MSC | 10001168 | Het Sociaal en Cultureel Planbureau

Stand van Zaken

2020 was het laatste jaar dat VBT kon worden aangevraagd.

Alle aanvragen gehonoreerd

In 2021 zijn laatste aanvragen verleend:

200 projecten, 58.000 woningen

Resterende opgave sanering Wet geluidhinder

Totaal in voorbereiding / uitvoering 97.000 woningen

Totaal geraamde kosten resterende sanering ca 85 miljoen

Zeer voorzichtige raming, veel laag-belaste woningen (<65 dB)

Stand van Zaken

Uitvoering sanering 2016-2021

Gemiddelde uitvoeringskosten per woning over-all: € 1.455

Gemiddelde subsidie per maatregelwoning € 2.695

Gemiddelde isolatiekosten per woning € 8.767

Aandeel weigeraars 20%

Aandeel geen overschrijding binnenwaarde 60%

Aandeel maatregelen 20%

Huidige % maatregelwoningen ligt nog stuk lager!

Budgetten

2022	21,754 miljoen
2023	24,911 miljoen
2024	25,574 miljoen
2025	32,730 miljoen
2026	32,730 miljoen

Deze budgetten zijn zowel voor de sanering Wgh als de sanering Ow
Budgetten staan wel onder druk, dus benutting is belangrijk!

Stand van Zaken

Sanering Rijksinfrastructuur

Meerjarenprogramma Geluidsanering - MJPG

Rijkswegen

Alle plannen gereed, nog twee plannen in besluitvorming.

Sanering gekoppeld aan wegprojecten: mogelijk toch autonoom

Spoorwegen

Fase 1 plannen gereed, besluitvorming komend kwartaal

Fase 2 plannen komen in loop 2023 gereed

Uitvoering loopt nog tot 2030 of langer

Nieuw in de subsidieregeling

Norm- en toetsbedragen

Stil wegdek

Ook voor wegdekken die 1 dB reductie opleveren!

Toetsbedragen gevelisolatie

Prijspeil 2021, rekening gehouden met marktomstandigheden

Normbedragen Ssv en Rsv (Ow) gelijk

Voorgeschreven indexeringsmomenten en index

Hoe omgaan met huidige prijsstijgingen?

Nieuw in de subsidieregeling

Isoleren van woningen langs een weg met 30 km/u

Voor woningen:

- die zijn opgenomen in een vbt-verlening
- waarvan de uitvoeringssubsidie nog niet is vastgesteld
- waarvoor geldt dat de 30 km/u is of wordt ingesteld na verlening van de vbt-subsidie.

Nu of Nooit

Tenzij de geluidsbelasting hoger is dan 65 of 70 dB komen deze woningen niet voor een bijdrage onder de Ow in aanmerking!

Notitie met aandachtspunten op website BSV

Uitdagingen

1. Voortgang projecten
2. Uitputting budgetten

1. Voortgang projecten

- Marktomstandigheden
  - Capaciteit adviseurs en aannemers
  - Stijging van de kosten
- Proceduretijd saneringsprogramma's
  - Beoordeling door BSV
  - Ter inzagelegging duurt vaak lang
  - Kwaliteit saneringsprogramma's
- Facultatieve procedure

2. Benutten beschikbare middelen

jaar	budget	planning Wgh	beschikbaar Omgevingswet
2022	21.757	21.757	-
2023	24.911	17.277	7.634
2024	25.574	14.546	11.028
2025	32.730	13.614	19.116
2026	32.595	8.813	23.782
2027	32.730	4.818	27.912
2028	32.730	1.906	30.824
	203.027	82.731	120.296

Omvang budgetten niet zeker, planning per definitie niet.
Uitputting direct afhankelijk van voortgang projecten

Onzeker of sanering Ow al vanaf 2023 kan starten

Toekomstige ontwikkelingen

Sanering in Kaart

Nieuwe website BSV

Digitaal loket gevelisolatie

Communicatie

Nieuwe opdracht voor BSV

Toekomstige ontwikkelingen

- **Sanering in Kaart**
  - Nieuwe vormgeving onder Geluidregister ++ (dBVision)
  - Klaar om ook te ondersteunen bij sanering Omgevingswet
- **Website BSV**
  - Nieuwe website wordt momenteel gebouwd
  - *www.bsv.nu* komt te vervallen
  - www.bureausaneringverkeerslawaaai.nl

Toekomstige ontwikkelingen

- **Digitaal loket Gevelisolatie-stukken**
  - In ontwikkeling
  - Binnenkort test met gemeente en adviesbureau
- **Communicatie**
  - Regelmatig gesprekken met u over onze dienstverlening
  - Waar kunnen we elkaar helpen?
  - Zenden en ontvangen!

Toekomstige ontwikkelingen

- **Nieuwe opdracht**
  - Afronden sanering Wet Geluidhinder
  - Uitvoeren sanering Omgevingswet